

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

14.06.2024 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

[БНТ](#)

✓ Управлението на държавата и икономическите приоритети - коментар на Васил Велев и Димитър Манолов

Председателят на УС на Асоциацията на индустриалния капитал Васил Велев заяви, че изборът е ясен - или ходим пеш, или внасяме, след като няма хора в България.

"Ние освен че нямаме като количество човешки ресурси, ние ги нямаме и като качество - образование и квалификация, ние ги нямаме и като мотивация за работа. Половината от родените преди 18 години не завършват средно образование, а завършващите професионално образование са намалели с 1/3. Демографската катастрофа е факт. Ние всяка година губим по 50 000 души на пазара на труда и така ще бъде следващите 20 години, ако не внасяме човешки ресурс", отбеляза той.

Вижте целия разговор [ТУК](#).

[News.bg](#)

✓ Некачествена работна ръка тормози икономиката ни

Васил Велев от АИКБ заяви, че няма нито количество, нито качество на работната ръка. Няма и мотивация, според него. За последните 5 години с 1/3 са намалели завършилите професионална гимназия. С 50 000 души годишно губим хора от пазара на труда. Моментната картина на икономиката никак не е добра, по думите му. Има спад в икономиката, е оценката на АИКБ.

Очакваме на широка основа да се формира силно управление, изтъкна той.

Трябва да се управлява с таланта на цялата нация, заяви още Велев. Приоритет пред бизнеса е Шенген, Евронзоната и ОИСР. Работодателите ще искат актуализация на бюджета и икономическата среда.

На 12 май Васил Велев посочи, че няма връзка между образование и пазар на труда, като според него има сериозен проблем с професионалното образование.

Припомняме още, в края на април НС прие [промени в Закона за чужденците](#) в страната, с които се оптимизира процесът по наемане на граждани на трети страни за целите на сезонната работа, след като бизнесът алармира за [недостиг на работна ръка за летния сезон](#) тази година.

На 16 февруари тогавашният министър на труда и социалната политика Иванка Шалапатова посочи, че около [300 хил. души не достигат на пазара на труда](#). По данни на НСИ през първото тримесечие на 2024 г. [безработните лица](#) са 152.5 хил., наблюдава се и увеличението спрямо същия период миналата година.

През месец май стана ясно, че [15 100 души ще бъдат съкратени](#) от ТЕЦ-овете и въглищните мини в областите Стара Загора, Кюстендил и Перник. Допълнително, усеща се силен [недостиг и на кадри в здравеопазването](#).

[Actualno](#)

✓ Вносът на индийски работници у нас: Спор между синдикати и работодатели

Синдикати и работодатели влязоха в спор за вноса на индийски работници в България. Това се случи в ефира на БНТ, където мнението си изразиха **председателят на Управителния съвет на АИКБ Васил Велев** и президентът на КТ "Подкрепа" Димитър Манолов. Като няма - ще внасяме Васил Велев смята, че изборът е ясен. "Или ходим пеша, или внасяме след като няма в България. Тези, които са по тировете, ако не са на тировете, тогава те ще спрат. Това е

изборът, пред който сме изправени. Може би индийците няма да искат да ходят на училище, но те и българчетата вече не искат", коментира Велев. ОЩЕ: Работници от 9 планини в 10-та: Ще ни заместят ли индийците? Според него страната ни няма човешки ресурси като количество, но няма и такива като качество, образование и квалификация, нито като мотивация за работа. "Половината от родените преди 18 години не завършват образование", отбеляза Велев. Разходи за индийски работници, които за българите не се правят Президентът на КТ "Подкрепа" Димитър Манолов отбеляза, че хората в България не искат да работят, в тази условия и за тези заплати. "Тук се спомена, че ще им плащат жилища, разходи да се прибират. Вероятно ще се правят разходи, които не се правят за работещи българи", отбеляза Манолов. ОЩЕ: Туризмът иска лесен внос на работници от страни извън ЕС Забавеното плащане по ПВУ Синдикатите и работодателите коментираха и Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ). Велев отбеляза, че моментната картина никак не е добра и обърна внимание на Плана за възстановяване и устойчивост, където чакаме плащане от 2022 г. На въпрос на какво се дължи това забавяне, Велев отговори, че краткият отговор е поради некадърност. "Краткият отговор е, че планът е куц", допълни Димитър Манолов. ОЩЕ: Аз отново повтарям, че е важна българската икономика, а не да се харесаме на началниците

[Frog news](#)

✓ Васил Велев: Идват съкращения и безработица

Председателят на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев заяви, че в индустрията спадът продължава. "През май и юни виждаме продължаващ спад на годишна база. Причините за това не са само вътрешни, но няма адресирани мерки при управлението. Безработицата расте. При този недостиг на човешки ресурси, в резултат от демографската катастрофа и в резултат на погрома в средното и висшето образование, си позволяваме да ги губим. Губим от съкращения в предприятията с рязко спаднали продажби", обясни той пред Bulgaria ON AIR.

Има погром в редица системи, алармира Велев. Според него има много работа, за да се възстанови изпуснатото.

"Важно е да се създаде конструкция, но не сглобка. Управление на широка основа, което да разчита на таланта на цялата нация. За нас приоритетите остават Евростран, Шенген, ОИСР. Постижими са. За Евростран нещата са ясни - трябва да отговорим на критериите", напомни той.

С 20% са намалели за 4 години завършващите средно образование, отчете още Велев.

"В средното образование цари хаос. План-приемът не е съобразен с нуждите на пазара. По подобен начин се процедира и във висшето образование. Имаме капацитет да обучаваме 419 000 студенти, обучаваме 180 000. От тях най-накрая на позиции, изискващи висше образование, работят около 100 000. В такива нереформирани системи, за да се подкупят избирателите, се изливат щедро пари, които вземаме назаем", коментира гостът.

97% от пратките в България, според спедиторите, са по суша и само 3% по въздух и вода.

"Формално и сега отговаряме на изискванията за Шенген, но няма целенасочена, масирана, компетентна политика в тази посока. България губи пряко от това, че не е в Шенген, около 1 млрд. всяка година. Инвестициите никога не са били на такова ниско равнище", настоя Велев.

По думите му от управлението в България не се очаква само да подобри бизнес средата, но активно да участва в управлението на процесите в ЕС.

"ЕС не са ни началници. Ние сме началници. Ние трябва да защитаваме българския интерес. Трябва компетентно управление, а не управление от туристи. Основното предизвикателство пред бизнеса остава недостатъчното търсене, липсата на човешки ресурси, скъпата енергия и многото регулации", обобщил Велев.

[Марица](#)

✓ Васил Велев: Индустрията върви надолу, трябва ни стабилен кабинет, а не сглобка

Политическата ситуация се отразява зле на бизнеса, който очаква редовен кабинет и стабилно управление. Това стана ясно от коментара на председателя на УС на Асоциацията на индустриалния капитал в България Васил Велев., който алармира, че в индустрията спадът продължава.

„През май и юни виждаме продължаващ спад на годишна база. Причините за това не са само вътрешни, но няма адресирани мерки при управлението. Безработицата расте. При този недостиг на човешки ресурси, в резултат от демографската катастрофа и в резултат на погрома в средното и висшето образование, си позволяваме да ги губим. Губим от съкращения в предприятията с рязко спаднали продажби“, обясни той пред Bulgaria ON AIR.

По думите му им погром в редица системи и е нужна много работа, за да се възстанови изпуснатото.

"Важно е да се създаде конструкция, но не сглобка. Управление на широка основа, което да разчита на таланта на цялата нация. За нас приоритетите остават Еврозона, Шенген, ОИСР. Постижими са. За Еврозоната нещата са ясни - трябва да отговорим на критериите", напомни гостът.

С 20% са намалели за 4 години завършващите средно образование, отчете още Велев.

"В средното образование цари хаос. План-приемът не е съобразен с нуждите на пазара. По подобен начин се процедира и във висшето образование. Имаме капацитет да обучаваме 419 000 студенти, обучаваме 180 000. От тях най-накрая на позиции, изискващи висше образование, работят около 100 000. В такива нереструктурирани системи, за да се подкупят избирателите, се изливат щедро пари, които вземаме назаем", коментира гостът.

97% от пратките в България, според спедиторите, са по суша и само 3% по въздух и вода.

"Формално и сега отговаряме на изискванията за Шенген, но няма целенасочена, масирана, компетентна политика в тази посока. България губи пряко от това, че не е в Шенген, около 1 млрд. всяка година. Инвестициите никога не са били на такова ниско равнище", настоя Велев.

По думите му от управлението в България не се очаква само да подобри бизнес средата, но активно да участва в управлението на процесите в ЕС.

"ЕС не са ни началници. Ние сме началници. Ние трябва да защитаваме българския интерес. Трябва компетентно управление, а не управление от туристи. Основното предизвикателство пред бизнеса остава недостатъчното търсене, липсата на човешки ресурси, скъпата енергия и многото регулации", обобща Велев.

[АИКБ](#)

✓ АИКБ събра водещи експерти за обсъждане безопасността и здравето при работа и промените в трудовото законодателство

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) събра водещи експерти, за да обсъдят безопасността и здравето при работа и промените в трудовото законодателство. Семинарът под надслов „Рискове при работа с химични агенти. Работа от разстояние. Промени в Кодекса на труда, Закона за ЗБУТ и Наредба №РД-07-02/2009“ събра над 60 представители на различни компании и организации от цялата страна, ангажирани с безопасността и здравето при работа.

Специални гости бяха изпълнителният директор на ИА „Главна инспекция по труда“ Екатерина Асенова и началника на клиниката по кардиология в УМБАЛ „Александровска“ проф. Кирил Карамфилов.

Семинарът бе открит от изпълнителния директор на АИКБ Добрин Иванов, който приветства участниците и подчерта значимостта на събитието за повишаване на информираността и прилагането на добрите практики за превенция на рисковете при работа. *„Днешното събитие е част от постоянните усилия и загриженост на АИКБ да се прилагат добрите европейски практики за превенция на рисковете при работа и изпълнение на националното законодателство, свързано с осигуряване на безопасност и здраве при работа. Многократно сме показвали и доказвали, че съдействаме по всякакъв начин за постигане на тези цели с възможно най-адекватния и съвременен инструментариум“*, заяви Добрин Иванов.

Той също така обърна внимание на значимите промени в Кодекса на труда и Закона за ЗБУТ, както и на новите изисквания в Наредба №РД-07-02/2009, които въвеждат нови стандарти и процедури за осигуряване на безопасни условия на труд в дигиталната ера. Добрин Иванов подчерта, че дигитализацията и новите технологии, включително роботиката и изкуствения интелект, предлагат нови възможности за подобряване на безопасността и здравето при работа, но също така създават нови предизвикателства и рискове.

По думите и на д-р Петя Георева и проф. Кирил Карамфилов трябва да се изработят конструктивни решения, които да спомогнат за намаляване на високата смъртност в страната ни. И двамата бяха категорични, че превенцията и скринингът са от ключово значение и дори трябва да бъдат въведени задължителни стандарти за предприятията.

По време на семинара бяха представени добри практики и иновативни решения за управление на рисковете при работа с химични агенти, както и нови модели на работа от разстояние. Специално внимание бе отделено на кампанията „Здравословни работни места“ за периода 2023-2025 г., която цели да повиши осведомеността и да осигури практически ресурси за насърчаване на култура на превенция на риска.

Събитието е част от кампаниите „Здравословни работни места“ за периода 2023 - 2025 г. и „Безопасни и здравословни условия на труд в цифровата ера“. Целта им е да повишат осведомеността, както и да осигурят практични ресурси и да ангажират заинтересованите партньори съобразно с подхода „Нулева смъртност“ на Европейската комисия за насърчаване на култура на превенция.

Повече информация ще откриете [тук](#).

[БТА](#)

✓ АИКБ събра водещи експерти за обсъждане безопасността и здравето при работа и промените в трудовото законодателство

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) събра водещи експерти, за да обсъдят безопасността и здравето при работа и промените в трудовото законодателство. Семинарът под надслов „Рискове при работа с химични агенти. Работа от разстояние. Промени в Кодекса на труда, Закона за ЗБУТ и Наредба №РД-07-02/2009“ събра над 60 представители на различни компании и организации от цялата страна, ангажирани с безопасността и здравето при работа.

Специални гости бяха изпълнителният директор на ИА „Главна инспекция по труда“ Екатерина Асенова и началника на клиниката по кардиология в УМБАЛ „Александровска“ проф. Кирил Карамфилов.

Семинарът бе открит от изпълнителния директор на АИКБ Добрин Иванов, който приветства участниците и подчерта значимостта на събитието за повишаване на информираността и прилагането на добрите практики за превенция на рисковете при работа. „Днешното събитие е част от постоянните усилия и загриженост на АИКБ да се прилагат добрите европейски практики за превенция на рисковете при работа и изпълнение на националното законодателство, свързано с осигуряване на безопасност и здраве при работа. Многократно сме показвали и доказвали, че съдействаме по всякакъв начин за постигане на тези цели с възможно най-адекватния и съвременен инструментариум“, заяви Добрин Иванов.

Той също така обърна внимание на значимите промени в Кодекса на труда и Закона за ЗБУТ, както и на новите изисквания в Наредба №РД-07-02/2009, които въвеждат нови стандарти и процедури за осигуряване на безопасни условия на труд в дигиталната ера. Добрин Иванов подчерта, че дигитализацията и новите технологии, включително роботиката и изкуствения интелект, предлагат нови възможности за подобряване на безопасността и здравето при работа, но също така създават нови предизвикателства и рискове.

По думите и на д-р Петя Георева и проф. Кирил Карамфилов трябва да се изработят конструктивни решения, които да спомогнат за намаляване на високата смъртност в страната ни. И двамата бяха категорични, че превенцията и скринингът са от ключово значение и дори трябва да бъдат въведени задължителни стандарти за предприятията.

По време на семинара бяха представени добри практики и иновативни решения за управление на рисковете при работа с химични агенти, както и нови модели на работа от разстояние. Специално внимание бе отделено на кампанията „Здравословни работни места“ за периода 2023-2025 г., която цели да повиши осведомеността и да осигури практически ресурси за насърчаване на култура на превенция на риска.

Събитието е част от кампаниите „Здравословни работни места“ за периода 2023 - 2025 г. и „Безопасни и здравословни условия на труд в цифровата ера“. Целта им е да повишат осведомеността, както и да осигурят практични ресурси и да ангажират заинтересованите партньори съобразно с подхода „Нулева смъртност“ на Европейската комисия за насърчаване на култура на превенция.

[ИА „Главна инспекция по труда“](#)

✓ Главната инспекция по труда подкрепи семинар на АИКБ за рисковете при работа с химични агенти

„Опасните вещества са заплаха за живота и здравето на работещите в целия свят. Данните показват колко мащабен и сериозен е проблемът с излагането на експозиция на химични вещества в работата. Проблем, който не може да бъде решен само от една институция или организация дори при най-доброто законодателство“, каза инж. Екатерина Асенова, изпълнителен директор на ИА „Главна инспекция по труда“ (ИА ГИТ) по време на семинар на тема: „Рисковете при работа с химични агенти“. Семинарът бе открит от изпълнителния директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България Добрин Иванов, които са и организатори на семинара.

Освен на работата с химични агенти, специално внимание бе обърнато и на работата от разстояние и на промените в Кодекса на труда и Закона за здравословни и безопасни условия на труд.

Проф. д-р Кирил Карамфилов, началник на клиниката по Кардиология в УМБАЛ „Александровска“ постави фокус върху нарастващия брой на сърдечните заболявания вследствие на работата и апелира към присъстващите да имат предвид, че здравословното състояние на работещите, което определя и тяхната ефективност, се състои във физическото, социалното и психическото им благополучие.

Данните от Оперативния регистър на Главна инспекция по труда за трудовите злополуки също показва, че броят на нетравматични увреждания по време на работа за периода януари - юни 2024 г. е 37 бр., като 28 от тях са завършили с фатален край заради настъпили инфаркти и инсулти.

Д-р Петя Георева от дружество „Трудова медицина“ представи статистика за раковите заболявания, като каза, че в Европа 4% от тях са професионални ракови заболявания, а 52% от смъртните случаи, свързани с работата се дължат на ракови заболявания, последвани от заболявания на сърдечносъдовата система, които са 24%. Секторите с високо равнище на разпространение на опасни вещества са селско стопанство, строителство и производство. Д-р Георева бе категорична, че към младите работници трябва да се подхожда с внимание, защото те са изложени на сериозен риск от настъпване на професионалните заболявания заради неспазването на правилата за здравословни и безопасни условия на труд и недооценяване на рисковете на работното място.

Инж. Асенова използва повода да благодари на присъстващите за подкрепата и съдействието, което среща Главна инспекция по труда по време на регионалните форуми за ограничаване на трудовия травматизъм „Прибери се у дома след работа! Там някой те очаква.“ Тя бе категорична, че без тяхната подкрепа посланията от форумите трудно биха достигнали до работниците и служителите.

Повече информация за кампанията е налична [тук](#).

По време на семинара всички участници се обединиха около мнението, че превенцията е най-сигурният път за опазване живота и здравето на работещите българи.

[Cross.bg](#)

✓ АИКБ събра водещи експерти за обсъждане безопасността и здравето при работа и промените в трудовото законодателство

Асоциация на индустриалния капитал в България (АИКБ) събра водещи експерти, за да обсъдят безопасността и здравето при работа и промените в трудовото законодателство. Семинарът под надслов „Рискове при работа с химични агенти. Работа от разстояние. Промени в Кодекса на труда, Закона за ЗБУТ и Наредба №РД-07-02/2009“ събра над 60 представители на различни компании и организации от цялата страна, ангажирани с безопасността и здравето при работа.

Специални гости бяха изпълнителният директор на ИА „Главна инспекция по труда“ Екатерина Асенова и началника на клиниката по кардиология в УМБАЛ „Александровска“ проф. Кирил Карамфилов.

Семинарът бе открит от изпълнителния директор на АИКБ Добрин Иванов, който приветства участниците и подчерта значимостта на събитието за повишаване на информираността и прилагането на добрите практики за превенция на рисковете при работа. „Днешното събитие е част от постоянните усилия и загриженост на АИКБ да се прилагат добрите европейски практики за превенция на рисковете при работа и изпълнение на националното законодателство, свързано с осигуряване на безопасност и здраве при работа. Многократно сме показвали и доказвали, че съдействаме по всякакъв начин за постигане на тези цели с възможно най-адекватния и съвременен инструментариум“, заяви Добрин Иванов.

Той също така обърна внимание на значимите промени в Кодекса на труда и Закона за ЗБУТ, както и на новите изисквания в Наредба №РД-07-02/2009, които въвеждат нови стандарти и процедури за осигуряване на безопасни условия на труд в дигиталната ера. Добрин Иванов подчерта, че дигитализацията и новите технологии, включително роботиката и изкуствения интелект, предлагат нови възможности за подобряване на безопасността и здравето при работа, но също така създават нови предизвикателства и рискове.

По думите и на д-р Петя Георева и проф. Кирил Карамфилов трябва да се изработят конструктивни решения, които да спомогнат за намаляване на високата смъртност в страната ни. И двамата бяха категорични, че превенцията и скринингът са от ключово значение и дори трябва да бъдат въведени задължителни стандарти за предприятията.

По време на семинара бяха представени добри практики и иновативни решения за управление на рисковете при работа с химични агенти, както и нови модели на работа от разстояние. Специално внимание бе отделено на кампанията „Здравословни работни места“ за периода 2023-2025 г., която цели да повиши осведомеността и да осигури практически ресурси за насърчаване на култура на превенция на риска.

Събитието е част от кампаниите „Здравословни работни места“ за периода 2023 - 2025 г. и „Безопасни и здравословни условия на труд в цифровата ера“. Целта им е да повишат осведомеността, както и да осигурят практични ресурси и да ангажират заинтересованите партньори съобразно с подхода „Нулева смъртност“ на Европейската комисия за насърчаване на култура на превенция.

Проватон

✓ Университетите бълват ненужни кадри

За близо 60 000 места в университетите се борят около два пъти по-малко кандидат-студенти, което означава почти автоматичното приемане на всеки кандидат-студент – и то държавна поръчка, като по този начин няма конкурентна среда, обявиха в становище до МОН от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) относно Държавния план-прием (ДПП) за 2024/2025 г.

От АИКБ посочват, че предприятията у нас искат да се наблегне на качеството и на реалното обвързване с нуждите на пазара на труда, а в същото време специалностите по държавната поръчка буквално бълват ненужни кадри.

“В момента системата на висшето образование “произвежда” редица кадри с квалификация, която не е търсена от пазара на труда и “свърхквалифицираните” кадри с висше образование работят на работни места, за които са необходими по-ниски образователни и квалификационни изисквания, или се вливат в редиците на безработните”, посочват от АИКБ.

Нещо повече, индустриалците посочват, че инвестираното време и средства за завършване на висше образование, не се ползва в кариерното развитие, което води до загуба на ресурсите от средства и време, вложени в него, и лишава пазара на труда от предлагането на човешки ресурс поради ангажираност в ненужно образование. “Делът на завършилите, които се реализират на позиция, за която се изисква висше образование, все още е незадоволителен – едва 59,4% през 2023 г.”, казват от АИКБ.

Според анализ на пазара на труда най-добре се реализират завършилите “Медицина” – 95% от медиците работят по специалността си. На дъното обаче е направление “Туризм” с едва 21 до 25 на сто. В туризма са необходими кадри, но със средно професионално образование като сервитьори, бармани, готвачи, администратори, коментират от АИКБ. В същото време в общо 40 професионални направления броят на действащите студенти представлява под 50% от определения капацитет. От АИКБ припомнят, че от тези 40 направления 30 са приоритетни, а 7 от 8 професионални направления са с най-висок очакван бъдещ недостиг на пазара на труда. Най-сериозен проблем с кадрите има в направленията “Електротехника, електроника и автоматика”, “Архитектура, строителство и геодезия”, “Материали и материалознание”, “Математика”, “Биотехнологии” и др. – там запълняемостта е под 30 процента.

Парадоксът е, че за държавен прием през тази учебна година се предвижда субсидиране на обучението в 38 държавни висши училища, включително и военните, на 36 653 студенти след средно образование при завършващи 39 556 ученици.

Днес

✓ Бизнес средата в България се влошава, а Европа е икономическо джудже

Нивото на инвестициите в България е на рекордно, историческо дъно. Тоест инвестициите в дълготрайни активи към БВП постоянно спадат в процентно изражение и виждаме, че големите инвестиции заобикалят България и отиват в страни извън ЕС, като Сърбия. Българският бизнес винаги е искал едно нещо - политиките да създадат подходяща бизнес среда за развитие на икономиката и бизнеса и ако не помагат, то поне да не пречат. За съжаление в България в последните години се действа точно в обратната посока - бизнес средата се влошава и резултатът е това, което виждаме. Това каза Добрин Иванов, изп. директор на Асоциацията на индустриалния капитал в България, в предаването "Бизнес старт" на Bloomberg TV Bulgaria с водеща Роселина Петкова.

Факторите, които пречат на нормалната бизнес среда, в която да се прави бизнес у нас, са свързани на първо място с нуждата от политическа стабилност, каза събеседникът. "Нужно е стабилно парламентарно мнозинство, което да излъчи стабилно реформаторско правителство, да се извършат дълго чакани и отлагани реформи в редица сектори - в сектор образование, в сектор здравеопазване, в сектор държавно управление, даже в сектор сигурност и отбрана. Има едно отлагане на тези реформи, което пречи за развитието на средата".

"Посланието, което България отправя към чуждестранните инвеститори, е, че се намира в едно висящо, безтегловно положение от политическа гледна точка и от гледна точка на бъдещо развитие на икономиката".

Големите очаквания за промяна в отношението на страните от ЕС по отношение на приемането ни в Шенген до края на годината отново не се оправдават. Отново имаме засилване на твърдите позиции на някои държави, вместо те да отслабват, както всички очаквахме до края на годината, каза още Иванов.

"Нужна е много активна работа от страна на българската дипломация. Много активна работа на българското правителството. За съжаление не виждаме такива сигнали за подобни намерения, нито от страна на дипломацията,

ните от правителството. За това политиците трябва да разчитат правилно сигнала, който избирателите дадоха с ниската избирателна активност - че политическата система в България е на ръба и ако не се вземат драстични мерки за промяна на отношението на политиците към управлението на страната, може би наистина ще следват по-агресивни действия от страна на избирателите".

Конкретните стъпки, които бизнесът очаква да бъдат взети, ако бъде съставено правителство, са свързани на първо място с това всички политически сили да преодолеят своите различия и да намерят обща формула за управление, така че да се формира широко парламентарно мнозинство, което да излъчи стабилно правителство, коментира Добрин Иванов. България няма нужда от поредни избори, защото те биха създали дори още по-патовата ситуация, отколкото е сегашната. Намираме се в ситуацията, която бяхме преди изборите и същите варианти за управление стоят и в настоящата ситуация. Надяваме се политиците да действат отговорно и да вземат отговорни политически решения. Еврозоната за нас винаги е била основен приоритет, заедно с членството в Шенген и ОИСР, добави гостът. "Отново заради погрешни политики на изпълнителната власт по отношение на инфлацията в края на миналата година, ние сме в ситуация да изпуснем и последния влак за еврозоната". Доста работа е свършена. Имаме изработен закон за въвеждане на еврото, който предстои да бъде гласуван. Имаме изработени всички нормативни промени, които трябва да бъдат приети, така че да бъде улеснено въвеждането на еврото и когато изпълним техническия критерий, а именно спад на инфлацията, да поискаме доклад, който да констатира това изпълнението на техническите критерии и да бъдем приети в еврозоната".

"За българския бизнес това е безалтернативно, защото това ще подобри бизнес средата като цяло и то не благодарение на българските политици, а благодарение на факта, че ще бъдем приети в Еврозоната. Това ще подобри бизнес средата и ще даде необходимата глътка въздух, така че да се облекчат условията за правене на бизнес и да се насочат допълнителни инвестиции в страната".

Тук има и един въпрос, относно предстоящите промени в самия Европейски съюз, подчерта Добрин Иванов. "Резултатите от изборите за Европейски парламент показват, че ще има промяна в основните политики на ЕС, които се надяваме да бъдат в правилната посока, а именно отлагане на Зелената сделка, намаляване на регулациите, тъй като благодарение на тези погрешни политики Европа през последното десетилетие се превърна в политическо джудже и в играч на световната икономика, който има все по-малко влияние върху нея. Беше изместена и от Китай, и от САЩ, които и преди това бяха по-напред, но също и от Индия, която се развива доста ускорено за сметка на Европа. "Зелената сделка трябва да бъде преосмислена и отложена във времето, тъй като с тази скорост за приемане на политики Европа намалява своята икономическа конкурентоспособност". "Необходима е политика, която да намали цената на енергоносителите, да създаде условия за правене на бизнес, да осигури човешки ресурси, политика в посока повишаване на конкурентоспособността на европейската икономика".

Важни обществено-икономически и политически теми

БНТ

✓ Ясни са мандатите в 50-ото Народно събрание

ЦИК обяви мандатите на парламентарно представените партии в 50-ото Народно събрание.

ГЕРБ-СДС ще има най-много депутати - 68. Втората по численост парламентарна група ще е на ДПС - 47, а трета – тази на "Продължаваме промяната - Демократична България" – 39. "Възраждане" ще има 38 депутати, "БСП за България" - 19.

"Има такъв народ" ще имат 16 представители, но лидерът на партията Слави Трифонов няма да е сред тях. ЦИК е заличила Трифонов от кандидатските листи след подадено от него заявление.

Партия "Величие" ще е с най-малката парламентарна група - 13 депутати.

ЦИК одобри и анализа на несъответствията след повторното въвеждане на данните от протоколите на секционните избирателни комисии в ЦИК и сравняването им с данните от тези протоколи, въведени в районните комисии.

Четирима избрани за членове на Европарламента са заявили желание да бъдат евродепутати и не желаят да бъдат обявявани за членове на Народното събрание – Христо Петров от ПП-ДБ, Ивайло Вълчев от "Има такъв народ", Кристиан Вигенин от БСП за България и Станислав Стоянов от "Възраждане". ЦИК изпълни желанието им и ги заличи от листите на формациите им в изборите за национален парламент.

Освен за Станислав Трифонов от "Има такъв народ", ЦИК прие и още четири заявления от кандидати от листите на ДПС, и един от ГЕРБ-СДС, които не желаят да бъдат обявени за избрани за народни представители, и те бяха заличени от листите. В еднокдневен срок, тоест до утре, избраните от два многомандатни района трябва да заявят в ЦИК от кой от тях желаят да бъдат обявени за народни представители.

В тези избори няма избрани независими кандидати. Имената на новите 240 депутати в новото 50-о Народно събрание трябва да бъдат обявени от ЦИК най-късно на 16 юни, неделя.

Според официалните данни малко над 2 милиона и 260 хиляди души са отишли до урните.

Има много недействителни бюлетини - повече от 58 хиляди и 400 от 2 милиона и 200 хиляди души гласували.

Това означава, че народните представители са избрани с гласовете на малко над 2 млн. и 100 хиляди гласоподаватели.

✓ **Официално: ЦИК обяви имената на 17-те български евродепутати**

Централната изборителна комисия официално обяви избраните за членове на Европейския парламент от Република България от изборите на 9 юни 2024 г.

Новите 17 евродепутати са:

- Ивайло Вълчев от кандидатската листа на партия "Има такъв народ".
- Петър Волгин от кандидатската листа на партия "Възраждане".
- Станислав Стоянов от кандидатската листа на партия "Възраждане".
- Рада Лайкова от кандидатската листа на партия "Възраждане".
- Никола Минчев от кандидатската листа на коалиция "Продължаваме Промяната – Демократична България".
- Радан Кънев от кандидатската листа на коалиция "Продължаваме Промяната – Демократична България".
- Христо Петров от кандидатската листа на коалиция "Продължаваме Промяната – Демократична България".
- Андрей Ковачев от кандидатската листа на коалиция ГЕРБ-СДС.
- Андрей Новаков от кандидатската листа на коалиция ГЕРБ-СДС.
- Емил Радев от кандидатската листа на коалиция ГЕРБ-СДС.
- Ева Майдел от кандидатската листа на коалиция ГЕРБ-СДС.
- Илия Лазаров от кандидатската листа на коалиция ГЕРБ-СДС.
- Кристиан Вигенин от кандидатската листа на коалиция "БСП за България".
- Цветелина Пенкова от кандидатската листа на коалиция "БСП за България".
- Илхан Кючюк от кандидатската листа на партия "Движение за права и свободи".
- Танер Кабилов от кандидатската листа на партия "Движение за права и свободи".
- Елена Йончева от кандидатската листа на партия "Движение за права и свободи".

[БНБ](#)

✓ **На 24 юни БНБ провежда аукцион за тригодишни ДЦК за 200 млн. лева**

[На 24 юни Българска народна банка ще проведе аукцион за продажба на лихвоносни съкровищни облигации](#) за 200 млн. лева със срочност три години, съобщава БНБ.

Книжката са от отворен тип с фиксиран лихвен процент от емисия с номер BG 20 300 24 116/17.04.2024 г. с падеж 17 април 2027 г. при 3 на сто годишен лихвен процент.

[Това е петият аукцион, който БНБ организира от 15 април досега.](#) Досегашните четири са за общо 900 млн. лева.

✓ **ОПЕК опроверга прогнозата на МАЕ за достигне на връх в петролното търсене до 2030 г.**

Достигането на пик в търсене на петрол не стои на хоризонта, заяви в четвъртък генералният секретар на ОПЕК Хайтам ал-Гайс, разкритикувайки прогнозата на Международната агенция по енергетика (МАЕ), че глобалното търсене на петрол ще достигне връх до 2030 г.

Някои сценарии за т.нар. "нетна нула" (намаляване на емисиите на парникови газове до възможно най-близо до нула във веригите на стойността) предполагат, че петролът не трябва да бъде част от бъдещето на устойчивата енергия, посочи [шефът на ОПЕК в публикация за EA Forum](#), цитирана от сайта Oilprice.

"Този разказ беше повторен вчера, когато МАЕ публикува своя доклад за петролните пазари през 2024 г., в който агенцията отново заяви, че търсенето на петрол ще достигне своя пик преди 2030 г.", каза той и предупреди:

"Това е опасен коментар, особено за потребителите, и само ще доведе до енергийна нестабилност в потенциално безпрецедентен мащаб".

В доклада на МАЕ, публикуван в сряда, базираната в Париж агенция заяви, че ръстът на търсенето на петрол ще се забави през следващите години и глобалното търсене ще достигне своя връх през 2029 г., като в същото време нарастващото производство ще доведе до голямо пренасищане през това десетилетие. Търсенето на петрол в световен мащаб се смекчава от прехода към чиста енергия, посочи още МАЕ, която е явен привърженик на по-бързия енергиен преход през последните години.

Всички предишни сценарии за достигане на пик в търсене на петрола се оказаха погрешни, написа от своя страна днес Хайтам ал-Гайс:

"МАЕ предполагаше, че търсенето на бензин е достигнало своя връх през 2019 г., но потреблението на бензин достигна рекордни нива през 2023 г. и всъщност продължава да расте и тази година", посочи той.

"Разбира се, всички искаме да намалим вредните емисии, но в същото време всички се нуждаем от достатъчно надеждни и достъпни доставки на енергия. Двете не могат да бъдат разделени".

Според шефа на ОПЕК милиарди хора все още не са получили достъп до енергия, докато търсенето на петрол продължава да нараства.

Той разкритикува сценария на МАЕ за пиково търсене на петрол преди 2030 г., като каза, че "това е нереалистичен сценарий, който би повлиял негативно на икономиките по света".

"Това е просто продължение на анти-петролния разказ на МАЕ. Предвид реалните тенденции, които виждаме днес, не виждаме пиково търсене на петрол до края на десетилетието", заключи генералният секретар на ОПЕК.

Днешните негови коментари относно прогнозите на МАЕ допринесоха за париране на първоначалното поевтиняване на петрола с около 1%.

Към 17.00 часа българско време фючърсите на петрол Brent се търгува около 82,78 долара, а тези на американския лек суров петрол WTI около 78,70 долара за барел. По този начин цените и двата сорта петрол бележат слаби повишения с около 0,20-0,30% в рамките на деня, подновявайки възходящото движение от началото на седмицата.

В подкрепа на подновеното поскъпване на петрола през втората половина на търговия в четвъртък са и данните от САЩ за изненадващо понижаване на производствените цени през май, които данни сякаш отново засилват очакванията, че Фед може да прибегне до първо понижаване на американските лихви през септември. Подобно намаление на лихвите пък би насърчило икономическия растеж и респективното търсенето на енергийни суровини като петрола.

✓ Петролът поевтинява с близо 1% след рязкото поскъпване през последните дни

Петролните фючърси поевтиняват с близо 1% по време на търговията в четвъртък, отстъпвайки от вчерашните двуседмични ценови върхове, след като Енергийната информационна администрация на САЩ (EIA) отчете изненадващо добро увеличение на складовите запаси на суров петрол през последната седмица с 3,73 млн. барел, докато пазарните очаквания бяха за техен спад с 1,55 млн. барела.

Известното поевтиняване на петрола е факт и с оглед на сигналите от страна на Федералния резерв на САЩ след снощното заседание, че може да понижи само еднократно основната американска лихва до края на 2024 г., като самото понижаване бъде отложено дори за декември, вместо очакванията за подобен ход през септември. Запазването на по-високите разходи по заеми могат да забавят икономическия растеж и респективно търсенето на важната енергийна суровина като петрола.

Към 15.00 часа българско време фючърсите на петрол Brent се понижават с 0,88% към 81,88 долара за барел, а тези на американския лек суров петрол WTI - с близо 1% към 77,73 долара за барел. Така и двата основни сорта петрол отстъпват от вчерашните им двуседмични ценови върхове съответно към 83,34 и 79,32 долара за барел.

Графики на петрол Брент и на 50-,100- и 200-дневни пълзящи средни (в долари за барел)

Петролът се понижава по-устойчиво от началото на април насам поради опасения относно перспективите за търсенето и достатъчното предлагане, докато геополитическото напрежение изглежда намалява.

В сряда Международната агенция по енергетика (МАЕ) пък заяви в последния си доклад, че световните петролни пазари са изправени пред голям излишък през това десетилетие, тъй като преминаването от изкопаеми горива към зелена енергия набира скорост.

Последния петролен доклад на МАЕ обаче се различава от този на ОПЕК относно прогнозите за темпото на нарастване на търсенето на петрол през тази и следващата година.

Междувременно инвеститорите продължава да наблюдават развитието на войната в Ивицата Газа, след като военна групировка "Хамас" изрази известен оптимизъм по отношение на преговорите за прекратяване на огъня с Израел. Въпреки това йеменските бунтовници хути продължиха с атаките си срещу корабите в Червено море в знак на солидарност с палестинците, като поеха отговорност за неотдашните атаки с малки плавателни съдове и ракети.

[Мениджър](#)

✓ България с по-голям ръст на промишленото производство от средния за ЕС през април

България е сред страните в ЕС, в които промишленото производство нараства през април повече от средното за съюза. През април 2024 г. в сравнение с месец по-рано сезонно изгладеното промишлено производство намалява с 0,1 % в еврозоната и се увеличава с 0,5 % в Европейския съюз (ЕС).

На годишна база, през април 2024 г. промишленото производство намалява с 3,0% в еврозоната и с 2,0% в ЕС.

В България обаче производство през април нараства силно, след като се сви месец по-рано, отчитайки едно от най-добрите повишения сред страните членки на съюза.

Промишленото производство у нас отчете солиден ръст от 3,3% през април спрямо предходния месец, когато се понижи с 0,4%, като подобен растеж отбеляза и Словакия.

На годишна база индустриалното производство в България се свива през април с 0,3% след спад със 7,7% през март, като в 12 други страни членки на ЕС регистрираха по -голямо понижение на производството през четвъртия месец на настоящата година.

Същевременно най-голямо месечно увеличение на производството е регистрирано в Дания (+10,4%), Гърция (+7,0%) и Полша (+6,7%). Най-големи спадове се наблюдават в Люксембург (-6,7%), Латвия (-4,9%) и Ирландия (-3,4%).

Най-големите годишни намаления са регистрирани в Ирландия (-15,7%), Латвия (-7,8%) и Финландия (-6,8%). Най-голямо увеличение се наблюдава в Дания (+17,4%), Гърция (+10,8%) и Словения (+7,4%), показват още данните на европейската статистика.

✓ ОББ запази прогнозата си за ръста на икономиката ни през 2024 г.

Перспективите пред икономиката на еврозоната леко се подобряват, тъй като тя реализира малко по-добър резултат от очаквания за първото тримесечие. Това доведе до лека ревизия на очакванията на експертите на ОББ за ръста на еврозоната за тази година: от 0,5 на сто на 0,7 на сто, съобщиха от банката. От сегашната перспектива това може да

повлияе осезаемо върху българската икономика през годината и запазваме прогнозата си за ръст, която е 2,3 на сто за 2024 година, каза главният икономист на ОББ д-р Емил Калчев.

Реалният ръст на икономиката през първото тримесечие е 1,8%

Анализаторите на банката отчитат, че през първото тримесечие на 2024 г. българската икономика нарасна реално с 1,8 на сто спрямо същия период на 2023 г., според изгладените предварителни данни на НСИ.

"Икономическата активност през тримесечието се движеше от крайното потребление, което се увеличи солидно с реално 3,4 на сто при доминиращ относителен дял от 85,7 на сто в структурата на БВП. На този фон инвестициите нараснаха значително по-бързо със 7,9 на сто и въз основа на своя далеч по-малък дял от 18,5 на сто в БВП също повлияха за реалния ръст на икономиката. Обратно, нетният експорт остана отрицателен и задържа годишния реален прираст на БВП, въпреки че износът със спад от 2,1 на сто отново се свиваше далеч по-бавно от вноса, който намалю с 3,7 на сто в сравнение с първото тримесечие на миналата година", коментира Емил Калчев.

Средната месечна заплата расте

На фона на устойчива безработица от 4,4 на сто за януари, февруари и март и спадаща инфлация, средната месечна работна заплата отново ускорено се устреми нагоре, достигайки ръст от 17,8 на сто на годишна база през март.

"Очакваната нормализация в ръста на заплатите, за която сигнализираха данните за декември (ръст от 11,8 на сто), не се състоя през първото тримесечие на тази година. Главните фактори, движещи заплатите нагоре, са твърде затегнатият трудов пазар, характеризиращ се със слабо предлагане, държавната политика в ситуация на политическа нестабилност и партийно противопоставяне, процесът за догонване в рамките на ЕС и психологическата динамика, която все още не отчита спадащата инфлация", твърди Емил Калчев.

Ръстът на цените продължи да се забавя и през април. Така хармонизираната инфлация намалю до 2,5 на сто на годишна база. Базисната инфлация (без храни и горива) достигна 2,6 на сто. Потребителската инфлация по националната методология беше дори малко по-ниска - само 2,4 на сто, се казва още в анализа на ОББ.

✓ **Петролният гигант Saudi Aramco склучи първата си сделка за доставка на втечен газ**

Саудитска държавна компания Saudi Arabian Oil Co. (Saudi Aramco), която е най-големият износител на петрол в света, е склучил необвързващо споразумение за закупуване на 1,2 милиона тона втечен природен газ годишно от американската NextDecade.

Газът ще се доставя в продължение на 20 години от четвърта производствена линия на проекта Rio Grande LNG в Тексас. Това е първата сделка на Saudi Aramco с втечен газ (LNG), съобщава в Financial Times.

В момента страните преговарят за обвързващо споразумение, което ще влезе в сила в случай на положително окончателно инвестиционно решение (FID) за четвъртата линия на Рио Гранде.

През май стана известно, че Abu Dhabi National Oil Co. е сключила 20-годишно споразумение за доставка на 1,9 милиона тона LNG годишно от тази линия.

Agarco инвестира в малкия производител на LNG MidOcean Energy през 2023 г. и заяви, че ще продължи да инвестира в сектора.

3e-news.net

✓ Иван Иванов: Повишението на цените на тока и парното ще е по-малко от ръста на инфлацията

„Потребителите могат да бъдат спокойни. Действително има динамика в цените на електроенергията и природния газ, но тази динамика понякога води до известно неволяно повишаване, предвид краткия период до 30 юни, но може да доведе и до поевтиняване“. Това заяви председателят на Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР) Иван Иванов след края на общественото обсъждане на цените в сектор "Електроенергетика".

„Ние самите не можем да ви кажем през следващите две седмици как ще се променят цените“, уточни той и добави, че „при всички положения отклоненията в цените, както на електрическата, така и на топлинната енергия ще бъдат съвсем приемливи“ и под два процента. В същото време напомни, че обявеното предварително повишение е 1,39 %, но то варира за трите електроразпределителни дружества. Поскъпването, както се изрази председателя на енергийния регулатор е съобразно самите дружества – мрежи, потребители, енергия, която консумират и други фактори, „така че средното повишение ще бъде в тези граници“.

Както обявиха по-рано от КЕВР предварителните изчисления за регулиран пазар са за средно увеличение на цените за крайните потребители на „Електрохолд“ с 2,74%, на EVN – с 1,46 %, на „Енерго-Про“ – с 0,90 на сто и на „Златни пясъци“ – с 0,25 процента.

Иван Иванов напомни, че „никога досега, поне в тези 10 години, откакто съм в КЕВР не е било толкова малко повишението на цената на електроенергията“. В тази връзка даде пример за последните две години – увеличение с 4,7 % през миналата година, а по-миналата – с 4,3 процента. „Това повишение е значително по-малко от годишната инфлация. По същество нашето решение за енергията и за цената на топлинната енергия се явяват антиинфлационни фактори, които подпомагат България в нейния път към влизане в еврозоната“, заключи Иван Иванов.

Междувременно, докато на откритото заседание се включиха почти всички дружество от електроенергийния сектор, то на общественото обсъждане нямаше присъстващи, включително и през видеовръзка. Дали това означава, че енергийните компании са напълно съгласни с публикувания на 11 юни доклад на работната група към КЕВР остава неясно. Трябва дапомним, че в рамките на общественото обсъждане представителите на компаниите споделиха голяма част от проблемите си, включително и опасенията за ценовата динамика. В доклада на работната група има обаче доста обстоен анализ, от който може да бъдат извлечени някои отговори.

Сега дружествата имат срок от 14 дни, в които да внесат своите становища, които ще намерят отговор в обяснителната бележка на енергийния регулатор. КЕВР трябва да излезе с окончателно решение за цените на електрическата и топлинна енергия до 30 юни. Новият ценови период започва да тече от 1 юли 2024 г.

✓ Министър Николов: Стимулираме инвестиции във високотехнологични производства

Сред водещите ни приоритети са запазването на икономическата и финансовата стабилност в страната и продължаване на дейностите по присъединяване на България към Шенген, Еврозоната и ОИСР. Това каза министърът на икономиката и индустрията д-р Петко Николов по време на Осмата годишна среща на Българския форум на бизнес лидерите (БФБЛ) с посланици, която се провежда под патронажа на Министерството на външните работи и в партньорство с представители на дипломатическия корпус у нас.

„Ковид пандемията и военните конфликти показаха на Европа, че икономическата сигурност не е даденост, че трябва да бъдем обединени, за да можем да гарантираме устойчивото икономическо развитие на държавите“, посочи той в изказването си пред форума.

Министър Николов подчерта, че инфраструктурната свързаност, енергийният сектор, дигитализацията и ИТ секторът са ключови за развитието на цяла Европа, а инвестициите в инфраструктурата, в зелената свързаност и в индустриалните зони са ключови за региона. „През последното десетилетие страната ни се развива с динамични темпове и представлява важна част от цялостната бизнес екосистема в рамките на Европейския съюз“, каза икономическият министър. Той бе категоричен, че развитието на икономиката ни е тясно обвързано с основните хоризонтални приоритети на Европейския съюз за ускорена цифровизация и интегриране на моделите на кръговата

икономика. „България неотклонно следва тенденция на дигитализация на бизнес процесите и демонстрира напредък в много отношения“, добави министърът на икономиката.

„Политиката ни е насочена към стимулиране на инвестициите във високотехнологични производства, пазарното внедряване на иновациите и въвеждане на нови технологии, както в производствените процеси, така и в създаването на нови продукти и услуги, за изграждане на конкурентоспособна, ресурсно-ефективна нисковъглеродна индустрия“, изтъкна още икономическият министър. Той увери, че се работи активно за създаване на благоприятна институционална среда за работа на бизнеса, включително чрез създаване на индустриална екосистема от индустриални паркове в цялата страна, чрез изграждане на поготивени индустриални терени и създаване на условия за развитие на научноизследователска и развойна дейност.

Д-р Николов бе категоричен, че каквито и цели да си поставяме в икономически или технологичен аспект, няма как да ги постигнем без да развиваме и човешкия потенциал. „Развитието на кадрите е дългосрочно решение и основните предизвикателства пред бизнеса са свързани именно с това“, добави той.

Икономическият министър подчерта още, че особено внимание се отделя както на регионалното измерение за равномерно развитие на всички региони на страната, така и на секторното измерение за привличане на инвестиции в дейности с висока добавена стойност. По думите му Европа разполага с всички предпоставки да стане един от лидерите във високотехнологичните сектори, а България и секторите мехатроника, електроника и микроелектроника могат да имат важна роля в този процес.

Николов увери, че компаниите, независимо дали са български или чуждестранни, могат да разчитат на институционална подкрепа от страна на Министерството на икономиката и индустрията.

✓ Енергийният сектор на Европа започва да се противопоставя на свръхрегулирането от Брюксел

Нови проблеми в енергийния сектор на ЕС се очертават на хоризонта. И те са свързани с преносната енергийна инфраструктура. Задействани от предложените нови правила за електрическите трансформатори, представители на европейския енергиен сектор писаха до Европейската комисия, за да очертаят своите по-широки проблеми с подхода на ЕС към регулирането.

Европейската комисия работи усилено през последните пет години, изработвайки правила за улесняване на декарбонизацията на икономиката на ЕС – всичко трябваше да стане по-ефективно и да използва по-екологични материали.

Тези усилия включват стремеж да се направят електрическите трансформатори, които са [ключови за енергосистемата](#), по-енергийно ефективни. Предложените нови правила ще намалят загубите на мощност на трансформаторите с до 0,5% процентни пункта, но за да се постигне това, устройствата ще трябва да бъдат много по-обемисти.

За индустрията това се оказва последната капка и чашата преля, съобщава европейското издание Euractiv.

На 30 май Стефано Соро, който ръководи отдела за беземисионна индустрия в Европейската комисия, и Мадалина Иваница, ръководител на отдела за суровини, получиха писмо относно продължаващите усилия на Комисията да преразгледа правилата за енергийна ефективност за мрежово оборудване.

Неадекватно планиране и липса на комуникация

Писмото, изпратено от асоциацията на енергийния сектор Eurelectric и асоциацията на електроразпределителните мрежи E.DSO, беше насочено към същността на предложението, но също и към процеса на Комисията, цитирайки „неадекватно планиране и липса на комуникация“.

В текста се казва, че целият процес на Комисията се провежда без „адекватно включване на експертен опит на заинтересованите страни“, което означава липса на обмен с компаниите, закупуващи и инсталиращи устройствата.

Преразглеждането на стандартите за ефективност на трансформаторите също бе направено без „задълбочена икономическа оценка“, твърдят асоциациите на енергийния сектор. Това е в основата на опасенията в предложението на Комисията. Според индустрията по-обемистите трансформатори използват около 30% повече материал, повечето от които е мед.

Възвръщаемостта на тази инвестиция би била отрицателна, гласи предложеното изчисление. Допълнителните печалби на ефективността от 0,5% процентни пункта не биха били достатъчни, за да покрият разходите за скъпа допълнителна мед, нужна на подстанциите.

В писмото на индустрията се посочва, че това е особено вярно предвид 60% увеличение на цените на медта през последните три години.

Историята на индустриалните недоволства

Това не е първият път, когато предложение на ЕК за електрическо оборудване се сблъсква със съпротива на индустрията през последните години. През миналата година регламентът за F-Gas заплашваше да направи електрическите превключватели незаконни, опасяваха се от индустрията. F-газовете „са братовчеди“ на увреждащите озона HFCs, с подобна промишлена употреба, но силно въздействие върху климата. Електрическите ключове са изолирани с F-Gas SF6.

„Индустрията е загрижена“, се казва в писмо на Американската търговска камара (AmCham) от началото на 2023 г., особено по отношение на ограничението за превключватели за високо напрежение, които много малко компании биха могли да произведат.

Както Eurelectric, така и AmCham се притесняваха, че този ход ще „ограничи конкуренцията“ – и ще застраши изграждането на мрежата.

Законите, регулиращи превключвателите и трансформаторите, си взаимодействат, защото устройствата често се произвеждат от една и съща компания на едно и също място.

„Голяма част от това оборудване също е изградено от същите компании, които изграждат трансформатори – така че те също имат този регламент за флуорсъдържащи газове в своята табела“, обяснява Джоанес Лавейн, научен сътрудник в лабораторията за електрическа енергия на университета в Гент.

ЕС прие безпрецедентен брой закони през последните пет години, но „по-специално нарастващото им ниво на детайлност създава проблеми за компаниите“, смята Холгер Шванеке, генерален секретар на Германската търговска конфедерация ZDH.

Докато Шванеке похвали приемането на съвместни климатични цели, „регулациите, създадени от администрацията на ЕС в Брюксел, често не отчитат реалностите на компаниите“.

В най-лошия случай това може да означава преминаване към китайски внос. Операторите на транспортни мрежи „неизбежно ще започнат да купуват китайски стоки, защото имат нужда от тях и не могат да ги доставят в Европа“, смята Лавейн.

Друг източник на недоволство е забраната за т. нар. „вечни химикали“, PFAS, която в момента се налага на ниво ЕС. Тази „пълна“ забрана рискува да застраши „целите за декарбонизация“, предупреди широк алианс от енергийния сектор. Причината е, че вечните химикали играят важна роля в производството на оборудване с дълъг живот за енергийния сектор, подчертават те.

[Bloomberg TV Bulgaria](#)

✓ Еврозоната стартира второто тримесечие с неочакван спад в промишлеността

Индустриалното производство в еврозоната неочаквано спадна в началото на второто тримесечие, хвърляйки сянка върху възстановяването на икономиката през тази година от слабото ѝ представяне през 2023 г.

Производството през април се понижи с 0,1% през април спрямо предходния месец, който пък беше ревизиран надолу до ръст от 0,5%, съобщи Евростат в четвъртък. Икономистите очакваха повишение от 0,2%, според осреднената стойност на 29 оценки.

Промисленото производство в еврозоната се понижи през април

Резултатът означава, че икономиката на еврозоната разчита основно на услугите, за да продължи възстановяването си след скока на растежа през първото тримесечие. Европейската комисия прогнозира експанзия от 0,8% през 2024 г., което е два пъти повече от темпа през миналата година.

Въпреки че намаляването на лихвените проценти от Европейската централна банка миналата седмица може да подпомогне икономиката в бъдеще, политиците засега се въздържат от по-нататъшни стъпки, тъй като преценяват силата на инфлацията.

Миналата седмица те заявиха, че производството показва признаци на "стабилизиране на ниски нива" след година, в която енергийната криза предизвикана от нахлуването на Русия в Украйна осакати производството в Германия, най-голямата икономика в региона, което се отрази и на нейните партньори.

Докладът от четвъртък даде и някои поводи за оптимизъм. С изключение на спада при междинните стоки, всички останали категории отчетоха ръст, включително увеличението с 0,7% при капиталовите стоки, което нараства за трети месец поред.

В същото време в географско отношение лошите резултати се наблюдават предимно в по-малките страни от региона, като най-голям е спадът в Люксембург, Латвия и Ирландия. От четирите най-големи икономики в еврозоната само Италия отбеляза свиване.

✓ Лео Пен, Мелони и популистският отпор на борбата с климатичните промени

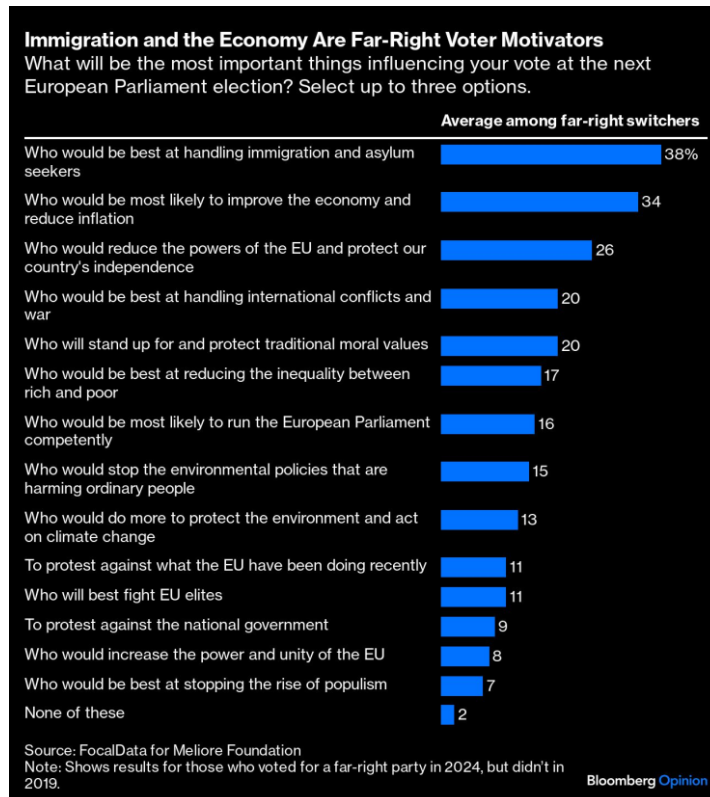
Експертите са единодушни, че докато "зелената сделка", европейският отговор на Закона за намаляване на инфлацията в САЩ, е в безопасност, новите политики в областта на климата, особено във Франция и Германия, ще бъдат изправени пред много по-труден път за приемане.

Стефан Сипка, старши анализатор в Европейския център за политика, независим мозъчен тръст, твърди, че "ходенето по мъките" по отношение на зелената сделка, когато тя навлиза във фазата на изпълнение, също може да бъде засегнато. Крайно десните например могат да се опитат да ограничат бюджета на споразумението. Целта за намаляване на емисиите до 2040 г. и законът за възстановяване на природата все още не са станали правно обвързващи и сега са изправени пред опасността да бъдат отслабени. В зависимост от това как ще се подредят коалициите, глобалните амбиции на Европейския съюз в областта на климата могат да загубят своето предимство.

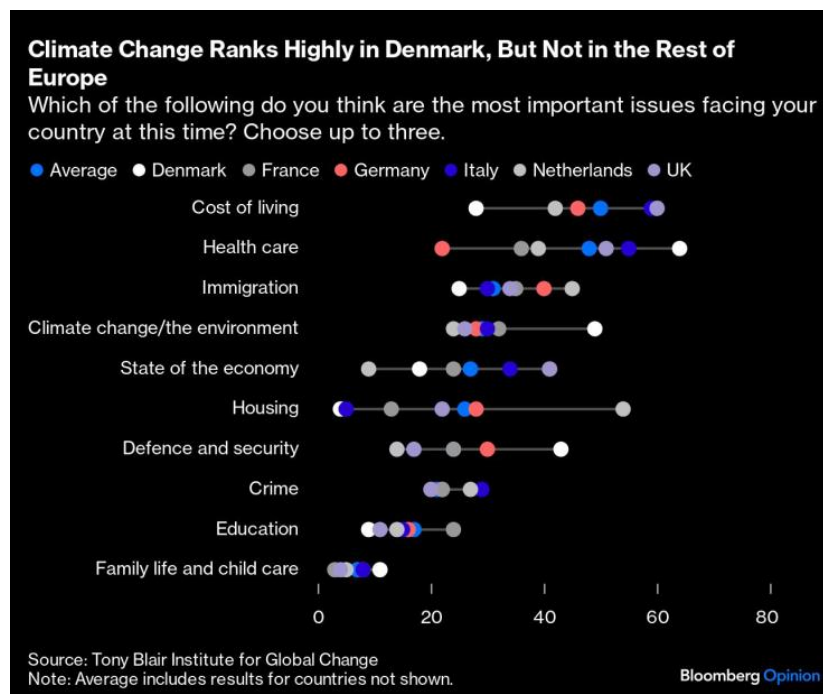
Във време, когато всеки месец се чупят нови климатични рекорди - през май бяха отбелязани 12 последователни месеца, в които средната глобална температура е достигнала нов връх - необходимостта от ускорени действия е по-належаща от всякога. И все пак тези избори трябва да бъдат сигнал за събуждане. Политиците трябва да работят по-усилено, за да осъществят екологичен преход, който да е полезен за всички.

Зелените отбелязаха най-добрите си резултати в историята през 2019 г., когато Грета Тунберг и масовите протести за климата бяха в заглавията на вестниците. Но в наши дни блокът се движи в съвсем различни води. Нахлуването на Владимир Путин в Украйна фокусира умовете върху разходите за отбрана, като същевременно предизвика сътресения на енергийните и стоковите пазари. Приоритетите, поне в краткосрочен план, са се променили и това чувство на несигурност до голяма степен обяснява приемането на политиците от крайната десница.

Струва си да се отбележи, че това не е реакция на климата, водена от отрицание. Анализът на данните от социологическите проучвания, извършен от Стив Акехърст от Съвета за глобални стратегически комуникации, показва, че крайно десните колебаещи се избиратели (тези, които не са гласували за крайнодясна популистка партия през 2019 г., но са гласували през 2024 г.) са мотивирани от имиграционни и икономически проблеми, а не от спиране на политиките за опазване на околната среда.

Имиграцията и икономиката са мотивите на крайно десните избиратели. (Кои ще са най-важните неща, които ще повлияят на вота Ви на следващите избори за Европейски парламент? Изберете до три възможности). Проучване на Европейската комисия от 2023 г. показва, че 93 % от анкетираните смятат, че изменението на климата е сериозен проблем, а 88 % са съгласни, че емисиите трябва да бъдат намалени, за да стане ЕС неутрален по отношение на климата до 2050 г. Според проучване на YouGov за Института "Тони Блеър" обаче проблемът е слязъл надолу в списъка с опасения.

Изменението на климата заема високо място в Дания, но не и в останалата част на Европа. (Кои от изброените проблеми според Вас са най-важните, пред които е изправена Вашата страна в момента? Изберете до три).

Въпреки това преходът е достигнал етап, в който политиките започват да оказват влияние върху ежедневието на хората - независимо дали става въпрос за техния поминък, навици или домове. Някои от тях са лошо разработени, като добавят най-голяма тежест към тези, които са на дъното на скалата на доходите. Така например, докато при полетите се правят много малко опити, ако изобщо има такива, за въвеждане на цени на въглеродните емисии, което би засегнало в най-голяма степен домакинствата с високи доходи, политиките, насочени към намаляване на замърсяването от шофирането, засягат непропорционално домакинствата с ниски доходи, тъй като по-голяма част от доходите им се изразходват за гориво или пътни такси. А в навечерието на изборите лидерите на континента се занимаваха с последиците от протестите на земеделските производители срещу ниските доходи и новите правила, които биха затруднили рентабилността - например заделянето на 4 % от обработваемата земя за биоразнообразие. Можете да разберете защо земеделският сектор е разочарован, когато не е ясно какво ще спечели икономически.

Лидерите на крайната десница се възползваха от тези настроения. Партията "National Rally" на Марин Льо Пен обяви вятърните турбини за враг на френските села. Самата Льо Пен заяви, че "идеологията [на природозащитниците] е борба срещу хората", а нейният манифест цели да се откъсне от "екологията, която е похитена от климатичния тероризъм". Междувременно италианката Джорджия Мелони заяви на митинг на испанската крайнодясна партия "Вокс", че "ултраекологичният фанатизъм" е заплаха за икономиката.

Разочаровашо е да се види как климатичните амбиции се обвиняват за нарастващите разходи за живот. В края на краищата зависимостта от изкопаемите горива изложи блока на безпрецедентна енергийна криза. Екстремните метеорологични явления, които често се засилват или стават по-вероятни поради климатичната криза, доведоха до повишаване на застрахователните премии и до рязко покачване на цените на храните. Проучване след проучване показва, че предприемането на решителни действия за декарбонизация сега ще спести пари в дългосрочен план, докато климатичните въздействия изядат портфейлите ни в настоящето.

Но докато политиките имат лукса да мислят с години и десетилетия, има семейства, които трябва да мислят в рамките на седмици и месеци. Преходът към зелена икономика трябва да им предложи осезаемо по-добър живот, независимо дали става въпрос за по-добър обществен транспорт, подобрения в дома, повишаване на квалификацията и възможности за професионална реализация. Справянето с изменението на климата може да направи всички тези неща и още повече, но само ако политиките имат очи, насочени към справедливостта, и са в състояние да комуникират тези политики по-ефективно, отколкото сме виждали досега.

За всички останали държави, на които предстоят избори тази година, Европа отправя предупреждение: Пренебрегването на хората в неравностойно положение е риск за нашия общ дългосрочен просперитет.

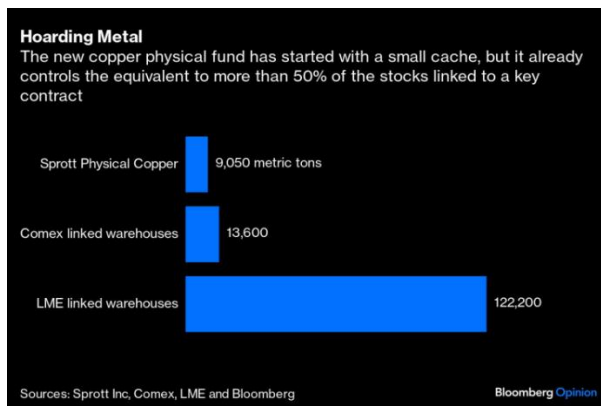
✓ Пазарът на мед може внезапно да се сблъска с остър - и изкуствен - недостиг

Когато през 1980 г. братята Хънт завладяват пазара на сребро, натрупвайки огромни количества от благородния метал, бижутерската компания Tiffany & Co. публикува реклама в New York Times, в която осъжда този ход: "Смятаме, че е безсъвестно някой да трупа сребро на стойност няколко милиарда, да, милиарда долара и по този начин да повишава цената."

Възможно ли е пазарът на мед да претърпи подобен натиск? Досега с увереност бих казал "не". Но спекулантите са на път да се сдобият с лесен и напълно законен начин да доминират на пазара на червения метал - развитие, към което регулаторите изглеждат твърде спокойни.

Канадската инвестиционна компания Sprott Inc. стартира фонд на стойност 100 млн. долара, който ще купува и държи физическа мед от името на инвеститорите. За разлика от повечето други спекулативни продукти, които купуват финансови деривати, като например фючърсни договори, новият инструмент ще купува действителен метал, съхраняван в склад.

Медта няма блясък на среброто или златото, но е от решаващо значение за световната икономика, особено след като електрификацията на всичко прави медта все по-важна. Следователно свиването на производството на мед би било пагубно за световния икономически растеж и инфлацията. Потребителите - помислете за компаниите, които произвеждат електрически кабели, производителите на електрически автомобили и климатици - трябва да бъдат разтревожени. Преди десетилетие, когато JPMorgan Chase & Co. и BlackRock Inc. предложиха подобни продукти, потребителите на мед в САЩ се обърнаха към съда, за да ги блокират. В крайна сметка и двете фирми се отказаха от проектите си.

Съхраняване на метал. Новият фонд за физическа мед стартира с малък кеш, но вече контролира еквивалента на повече от 50% от акциите, свързани с основния договор

Новият фонд, листван на фондовата борса в Торонто, стартира с малък запас: по-малко от 10 000 метрични тона мед, което е малка част от 28-те милиона тона, потребявани годишно. Но запасите му вече се равняват на повече от 50 % от запасите в складовете, свързани с фючърския договор за мед, регистриран в Ню Йорк, и на около 10 % от запасите, свързани с договора, регистриран в Лондон.

Рецептата за катастрофа е проста: С вливането на повече пари в новия фонд ще се наложи да се складира повече мед като подкрепа. Други фирми вероятно ще ги последват със свои собствени физически фондове, което ще засили търсенето още повече. Повтаряйте и повтаряйте, и пазарът на мед може внезапно да се сблъска с остър - и изкуствен - недостиг. Канадските регулаторни органи може да са решили, че новият фонд за мед няма да повлияе на днешните пазарни цени. Макар че в момента това е вярно, те са отворили опасна врата, която трудно ще бъде затворена в бъдеще, ако физическите фондове за мед станат достатъчно популярни, за да притиснат пазара.

Разбира се, металът ще бъде там, съхраняван в складове и на теория достъпен за всеки, който се нуждае от него. Но ако инвеститорите откажат да продават, той няма да бъде на разположение на световната икономика, което може да доведе до диви колебания на цените. Това, че регулаторните органи са решили да легализират този вид изтласкване, не го прави по-малко опасен. Инвеститорите, които искаха да спекулират с медта, имаха на разположение много други инструменти, включително суапове, фючърси и опции.

Аз съм за насърчаване на спекулациите на стоковите пазари: Горещите пари играят ключова роля в направляването на невидимата ръка, осигурявайки откриването на цените и ликвидността. Но фондът Sprott Physical Copper не е спекулативен инвестиционен инструмент - той е инструмент за трупане. Мениджърът на фонда се занимава с покупко-продажба на суровини и не крие, че моделът му разчита на натрупване на запаси. Стратегията му е никога да не продава натрупаната мед, освен при много необичайни обстоятелства, въпреки че е готов да предостави метала назаем.

Ако Sprott успее да привлече, да речем, няколко милиарда долара активи, фондът ще се нуждае, по текущи цени, от около 200 000 тона - повече от количеството мед, налично в складовете, свързани с договорите за мед в Лондон и Ню Йорк.

The Red-Hot Metal. Цените на медта се повишиха двойно спрямо средната цена за периода 2000-2020 г., тъй като инвеститорите залагат на бум, предизвикан от търсенето

Аргументът в полза на физическите фондове в благородни метали е, че инвеститорите искат да притежават реалния актив, защото се притесняват, наред с други неща, от конфискация и обезценяване. По този начин физическите фондове в злато са хедж срещу, в много отношения, Армагедон. Но никой не купува мед, за да се предпази от края на дните.

Фондът на Sprott е не само лош начин да се заложи на медта; той е и много скъп. Надяваме се, че това е най-добрата изолация срещу потенциалното му въздействие: Таксите му са толкова високи, че по-скоро приличат на хедж фонд, отколкото на взаимен фонд, и вероятно няма да се окажат твърде популярни. Като начало, абонатите платиха еквивалента на 6% от нетната стойност на активите на фонда под формата на такси на поемателите на първоначалното публично предлагане. След това годишната текуща такса се равнява на 0,5 % от нетната стойност на активите, плюс още 0,9 % за складови и застрахователни разходи и още 1 % за еднократни такси на търговска къща за закупуване на мед.

Така че, дори ако оставим настрана разходите за първичното публично предлагане, инвеститорите плащат почти 2,5 % от капитала си за такси през първата година. Освен това търговската къща, която купува и съхранява медта, получава "поощрителна такса" в размер на 50 % от всички печалби, които реализира "от всички други сделки с мед, които не са директни покупки или продажби на мед, като например кредитиране и обменни сделки". Така че стимулът да се залага складираният метал в различни странични залози е изключително голям.

При такива щедри такси и риск от свиване на пазара единственият печеливш е компанията, която стои зад фонда. За инвеститорите и световната икономика това е тревожно развитие, което би трябвало да бъде зачеркнато - както беше преди десетилетие.

Капитал

✓ Ръстът на заплатите: остава, но се укротява

От гледна точка на класическата икономика пазарът на труда по нищо не се различава от този на каквото и да е друго - сблъсък на търсене и предлагане, който произвежда цената, която наричаме заплата. Така може да се обясни и защо през последните няколко години заплатите в България растат с един от най-високите темпове в ЕС - икономиката се развива и има търсене, а качествените хора са малко. Това накланя баланса на силите в полза на служителите и те полесно могат да изискват повече, още повече че работодателите бяха под натиск да компенсират и високата инфлация. През първите три месеца на тази година обаче националната статистика нарисова малко странна картина - средното възнаграждение [продължава да расте с почти 17% на годишна база](#), въпреки че инфлацията падна до под 3%, а заедно с това има и лек ръст на безработните.

Логичният въпрос е [какво се случва на пазара на труда](#) и дали галопиращият ръст на възнагражденията ще продължи и през втората половина на годината. Очакванията поне засега са за леко успокояване в някои сектори като промишлеността, в други, като например туризма, недостигът на кадри продължава да е осезаем, като там борбата е за по-лесен внос на работници. Специалистите по човешки ресурси пък определят пазара на труда като "трудно предсказуем". И посочват, че в бъдеще развитието на икономиката ще зависи все повече от наличието на достатъчно хора. Защото никой няма да инвестира милиони в ново производство, ако няма кой да работи след това.

Хора няма, няма и да има

От средата на 2022 г. заетите в икономиката трайно паднаха под 3 млн. души, намалява и броят на хората, които са в работоспособна възраст. Към края на миналата година по данни на НСИ те са почти 3.8 млн. души, или 58.5% от населението на страната. Това се случва на фона на положителен механичен прираст (разликата между заселени и изселени от страната) на живеещите в България - с почти 41.6 хил. души през миналата година. На този фон статистиката отчете леко увеличение на безработните през първите три месеца на годината спрямо същия период на 2023 г.

"Предлагането на пазара на труда, или незаетите лица, е много малко - под 150 хиляди души, голяма част от които трайно незаети и с практически липсващи умения, които да предложат напред. И понеже това е трайна тенденция, през 2024 г. вече наблюдаваме и друго - заедно с ниската безработица започва да намалява и търсенето на труд. Новите инвестиции в страната се забавят в резултат именно на трудностите с обезпечаване на бизнеса с достатъчен брой и ефективно работещи хора", казва Мария Стоева, директор "Продажби и бизнес развитие" в "MaprowerGroup България" и директор за България на Assert International. Тя обаче допълва, че с изключение на кратък период около ковид пандемията, в който българската икономика имаше около 300 хил. безработни, дефицитът на хора е все така

осезаем в почти всички бизнес сектори. Затова и прогнозите са безработицата да се задържи на вече установените ниски нива и през тази година - около 4.5-5% общо за икономиката.

Според Надя Василева, председател на Българската конфедерация по заетостта, 2024 "ще е година на демографски закономерно свиване на заетите и на търсещите работа българи. Очаква се да се върнат заминали в чужбина нашенци, но те няма да са достатъчни за нуждите на работодателите. Емиграцията също се задържа на ниски нива".

Заплатите - с между 5 и 14% нагоре

След ковид кризата икономиката започна да се възстановява бързо, гладът за кадри, високата инфлация и административно налаганият от държавата ръст на минималната заплата през последните години доведоха до двукратно ръст на средните възнаграждения. Така към края на март брутната средна заплата в страната достигна 2300 лв. (близо 1780 лв. нето), като за десетилетие се увеличава цели 2.8 пъти. В София средното възнаграждение пък премина психологическата граница 3200 лв. На практика ръстът на средната заплата в страната (16.8%) през първите три месеца на 2024 г. изпревари значително инфлацията, която към април падна до 2.4% на годишна база. Прогнозите на експертите са, че увеличението на възнагражденията ще продължи, макар и с по-бавен темп.

"Очакваният среден ръст на заплатите ще е между 6 и 14%. С намаляването на инфлацията част от компаниите ще се опитат да задържат нивата на заплатите, но може да има ново повишение в края на годината", казва Надя Василева. Тя посочва, че като цяло работодателите от всички сектори ще търсят хора и на различни позиции. "За момента има повишено търсене в секторите хотели и ресторанти, търговия, бизнес услуги, гейминг и развлекателни услуги и строителство", посочва Василева. Пак по нейни наблюдения по-малко хора се търсят в производството, информационните технологии и минното дело.

В доскоро бързоразвиващата се IT индустрия например сега пазарът е много по-спокоен, а търсенето на хора - ограничено. Според мениджър от сектора има и големи, и малки компании, които съкращават някои позиции. Естествено, има и такива, които наемат. На пазара на труда има много качествени специалисти с дългогодишен опит, които не бързат да си намират нова работа и държат на исканията си. Това обаче не означава, че след няколко месеца няма да склонят да свалят леко очакванията си. "Никой вече не предлага рязко по-висока заплата от предишната работа, тъй като и предлагането е по-високо", казва представител на бранша. Според него по естествен начин е достигнат естествен таван на заплащането в сектора. И очаква чисто инфлационно да има общ ръст на възнагражденията 5-10% тази година.

Друг голям сектор, който е предпазлив и към наемане на нови хора, и към увеличаване на заплати, е индустриалният. Особено компаниите, които работят като поддоставчици за големите европейски производители. Управителят на пловдивската "Мекалит" Красен Кръстев дава пример с автомобилната индустрия в Европа, която "е на кръстопът". Секторът започна многомилиардни проекти за декарбонизация, но се оказа, че масовото навлизане на електромобили изисква определена инфраструктура, а тя не може да се изгради толкова бързо.

"От друга страна, всяка година Китай инвестира в производство на електромобили и скоро ще залее международните пазари с по-евтини и качествени техни марки. Това ще удари старите производители, а България работи за тях. Всичко това ни кара да сме предпазливи и поне в краткосрочен план като цяло индустрията не планира ръст на персонала", казва Кръстев. Според него обаче това едва ли ще се отрази на баланса на пазара на труда заради свиването на работната сила. А отделно и ЕС прибягна към допълнителни мита спрямо китайския внос, с което да компенсира "нечестното субсидиране" на Пекин на електромобилната индустрия.

"Нашите планове са да има 5-8% ръст на възнагражденията през тази година. Но в по-дългосрочен план в промишлеността заплатите според мен ще продължат да растат, докато достигнат до 60 - 70% от средните в ЕС", казва предприемачът. Той допълва, че в момента хората, които са заети в производството, вече по-предпазливо пристъпват към смяна на работното място.

"Освен секторни има и редица географски различия - безработицата варира от малко над 1% в столицата до 12% в определени региони на страната, като в същото време разликата в нивата на средна работна заплата в различните области достига до цели 1600 лева", обръща внимание Стоева.

Нито учат, нито работят

На фона на този сравнително напрегнат пазар на труда се оказва, че над милион от населението на страната в трудоспособна възраст (15 - 64 г.) е икономически неактивно. От него 42.1% са неактивни поради участие в образование или обучение, но останалите са потенциален резерв за пазара на труда.

"Данни на Българската мрежа на Глобалния договор на ООН (БМГД) показват, че икономиката ни разполага с над 330 хиляди души между 15 и 34 години, които нито учат, нито работят, с което се нареждаме в челната петица на Европа на т.нар. NEET (Not in Education, Employment, or Training). Това показва, че работодателите все още се затрудняват да

предложат подходящи възможности на младите хора", е мнението на Мария Стоева. Тя допълва, че процесът е най-малко тристранен - едната страна са работодателите, които отдавна загърбиха практиките от миналото "търсим човек на 25 години с 20-годишен опит на сходна позиция". "Другата са самите хора (NEET), голяма част от които не желаят да работят или учат по собствен избор, а предпочитат да разчитат напълно на родители или партньори, да търгуват с финансови инструменти или разчитат на пасивен доход. Третата страна, разбира се, е държавата, от която се очакват структурни и устойчиви промени и подобрения. Немалка част от специалностите във висшите учебни заведения са ненужни на текущия пазар на труда, докато за други умения, които бизнесът търси активно, липсват възможности за държавно и общинско обучение", казва Стоева.

Надя Василева допълва, че все повече от младите хора подлагат на съмнение смисъла на работата като цяло. "Идеята за "протестантска работна етика" е толкова дълбоко вкоренена в нашето общество, че самооценката на човек е обвързана с неговия статус, а именно къде работи и каква длъжност заема. За щастие, има признаци, че това започва да се променя с навлизането на Gen Z в трудоспособна възраст", е мнението на Василева. Тя допълва, че има големи разлики в предлаганите позиции и работодателите - от много добре платени позиции с висок процент сигурност и смислена работа до точно обратното - позиции, които не са добре платени, несигурни са и са нискосмислени. И те очевидно не успяват да спечелят по-младите хора.

✓ Евро 2024 трудно ще доведе до икономически бум в Германия

14 юни е денят, който футболните фенове чакат с нетърпение вече три години. Тогава започва европейското първенство по футбол, като в продължение на месец вниманието на Стария континент ще бъде насочено към държавата домакин - Германия. Това е втори голям форум, който най-голямата европейска икономика приема в последните 20 години, след като през 2006 г. там се състоя световното първенство по футбол.

Макар фокусът да е съсредоточен върху спортния аспект на турнира, Евро 2024 е много повече от чисто спортна надпревара. Шампионатът е възможност за повдигане на настроението в цялата държава и дава възможност за презентиране пред останалия свят.

Ще има ли ползи?

Европейското първенство е и икономическо предизвикателство, което носи големи възможности. Освен УЕФА, която очаква икономически успех от турнира, публичният сектор и частният бизнес в най-голямата икономика в Европа също искат да се възползват от Евро 2024. Последните европейски първенства показаха, че турнирът е доходен бизнес за УЕФА. Продажбите на права както медийни, така и търговски, приходи от билети и настаняване са само някои области, в които УЕФА печели. След разпределения към асоциации, солидарни плащания към клубове и дарения УЕФА генерира нетна печалба от 645.8 млн. евро от Евро 2020.

Германия също се надява на икономически ползи. Домакините имат амбиции да станат шампиони на турнира, но Берлин също така ще се стреми да даде тласък на потреблението заради милионите фенове, които се очаква да напълнят стадионите и фен зоните.

Общият брой на билетите за всички двубои в турнира е 2.7 млн., като значителна част от присъстващите на стадионите ще бъдат чужденци. А това означава, че компаниите в сектори като туризъм, гастрономия, търговия на дребно и инфраструктура потриват ръце.

По-голямата натовареност на летищата, която се очаква непосредствено преди, по време на и след турнира, е най-прекият начин, по който германската икономика ще се възползва от футболните запалнянковци.

И все пак, тъй като очакванията за турнира нарастват, икономически експерти предупреждават за съдържаност.

Туризмът по принцип цъфти в периоди на големи спортни или музикални събития. "Хората са по-активни, когато става въпрос за пътуване, например ходене на големи събития и концерти на международни звезди", казва пред Reuters Норберт Кунц, управляващ директор на Германската туристическа асоциация (DTV). "Възможно е 2024 г. да бъде нова рекордна година за туризма в Германия - също благодарение на многото ентузиасирани футболни фенове, които искат да преживеят това събитие на живо."

Пивоварният сектор също може да се надява на ръст по време на едномесечния форум, тъй като всеки знае, че комбинацията мач и бира е трудна за побеждаване. Подобно развитие би било добре дошло за производителите на газирания напиток, тъй като потреблението ѝ в страната пада в последните години.

Правителствени данни за 2023 г. показват, че германците са изпили 8.4 млрд. литра бира през 2023 г., което е спад от 4.5% от предходните 12 месеца. Тук роля изигра и фактът, че мондиалът през 2022 г. се проведе в периода ноември-декември, което е и причината да се наблюдава ръст на потреблението на бира за тази година.

"Големи футболни събития в миналото показаха, че по време на турнира се пие повече бира, отколкото е нормално през летните седмици", казва пред Reuters Холгер Айхеле от Германската асоциация на пивоварите. По време на Световното първенство през 2006 г. продажбите на бира се повишиха с около 5% преди и по време на турнира.

Спестовно

Сериозно предимство за Германия е фактът, че страната беше домакин на световното през 2006 г., като по този начин разходите по приемане на турнира бяха сведени до минимум. По принцип най-скъпата част от организирането на подобен форум е или изграждането на нужните стадиони или реновирането им до степен, в която те да отговарят на изискванията на УЕФА.

Мондиалът се проведе в 12 германски града - Берлин, Гелзенкирхен, Мюнхен, Дортмунд, Щутгарт, Хамбург, Франкфурт, ХанOVER, Кайзерслаутерн, Лайпциг, Кьолн и Нюрнберг. За тазгодишното европейско са определени 10 града - ХанOVER и Кайзерслаутерн не са включени в списъка от световното, а Нюрнберг е заменен от Дюселдорф.

Модернизация на тези 10 стадиона не беше нужна, тъй като те се държат в топ ниво поради факта, че отборите, които ги използват, играят в най-високото ниво на германския футбол (с изключение на Дюселдорф), а местната федерация по принцип има високи изисквания. По този начин Германия не трябваше да изгради нито един нов стадион за турнира, докато Катар например трябваше от нищото да вдигне всяка една арена, на която се проведе световното през 2022 г. Подобна вече изградена инфраструктура означава директно спестяване на пари.

Фен зоните ще бъдат разположени на сянка, за да се пести потреблението на енергия Източник: Reuters

Въпреки това, допълнителни инвестиции бяха насочени към разширяването на инфраструктурата, тъй като шампионатът се използва за началото на устойчиви проекти и инвестиране във възобновяема енергия. По този начин много икономически сектори могат да се възползват от турнира, но ползите ще бъдат налице и след 14 юли, когато ще се проведе финалът.

Не очаквайте чудеса

Въпреки всички тези фактори икономистите предупреждават, че турнирът няма да доведе до икономически бум. Това се дължи на няколко причини, като първата от тях е, че повечето хора не харчат повече, а просто пренасочват разходите си. Докато феновете ще пият повече бира, а някои дори биха си купили и нов телевизор, "те спестяват пари от друго място: братвурст вместо ресторант, телевизионна вечер вместо посещение на кино", обяснява Михаел Грьомлинг от Германския икономически институт (IWI). "В резултат на това потребителските разходи не се увеличават непременно, а по-скоро се променят."

Ползите върху пазара на труда също ще бъдат ограничени, тъй като те ще бъдат изключително сезонни и регионални. Единствено градовете домакини, както и населените места в непосредствена близост до тях, биха могли да се възползват от притока на фенове. Като цяло се очаква германската икономика да нарасне с 0.3% през тази година, което е значително под нивото на други икономики с подобни размери и възможности. Прогнозата на Commerzbank за второто тримесечие на годината, в което попада и първата половина на турнира, е още по-лоша - стагнация.

Въпреки това фенове и политици със сигурност се надяват, че добро представяне на националния отбор, както и възможен триумф, може да доведат до неочаквани ползи за страната. Домакинска победа обаче изглежда доста трудна, особено на фона на разочароващите представяния на предходните три големи форума, когато отборът отпадна от групите на две поредни световни първенства, а Англия продължи към четвъртфиналите след победа с 2-0 на последното европейско. В състава на треньора Юлиан Нагелсман има смесица от опит и младост, като в него личат доказани имена като Тони Кроос, Мануел Нойер и Томас Мюлер, но присъстват и представители на новото поколение в спорта - Джамал Мусиала и Флориан Виртц. Германският национален отбор е в група с Унгария, Швейцария и Шотландия, като достигането на директните елиминации далеч не е сигурно.

[Cross.bg](https://cross.bg)

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, "Денят започва"

- Тема: Ще има ли правителство с първия мандат след заявката на ГЕРБ за експертен кабинет? Коментар на анализаторите Стойчо Стойчев, Страхил Делийски и Добромир Живков
- Тема: Политика, бизнес и доходи в спиралата от избори.; Гости Димитър Манолов и Васил Велев с коментара на синдикати и работодатели
- Тема: Кризата за лични лекари и педиатри - има ли решение?; Гост - Д-р Николай Брънзалов от Българския лекарски съюз

- Тема: Замразените руски активи в помощ на Украйна и очакваната реакция на Москва -; Анализ на Йордан Божилов и Велизар Шаламанов

БТВ, "Тази сутрин"

- Тема: Управленската формула на властта на ГЕРБ
- Тема: Боеприпасите в община Чирпан - как се отзоваха там

Нова телевизия, „Здравей България“

- Тема: Управленската формула на победителите на вота. От кои партии ще търсят подкрепа от ГЕРБ-СДС за редовен кабинет и кой може да е премиер?
- Тема: Градушка колко яйце и тенис топка - разказ на още потърпевши след бедствието във Великотърновско.
- Тема: Жестокост в Етрополе - кой и защо уби десетки коне с арбалет и огнестрелно оръжие?
- Тема: Ще има ли шофьори от Индия в автобусите от градския транспорт в Пловдив - каква е причината за вноса на работна ръка от Азия?

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

- в. 24 часа - Спират вноса на коли над 20 гдини и вдигат данъци за старите
- в. Труд - Премиер от ГЕРБ в експертен кабинет или нови избори
- в. Телеграф - Дебнат рокери с новите патрулки

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - До 10-ина дни ясно: кабинет с премиер, външен и военен министър от ГЕРБ + експерти от другите или избори наесен
- в. 24 часа - Нов шанс да има завършена магистрала към Гърция
- в. Труд - НАП: Не плащайте без касова бележка
- в. Труд - 115 млн. лв. губим от тръбите на парното в София
- в. Телеграф - Росен Желязков в късата листа за премиер
- в. Телеграф - Съдим безплатно фирми за бързи кредити

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Любомир Тулев експерт по киберсигурност: Хакери теглят до 3000 лв. от сметката за да не задействат аларми на банката. Знаят колко имаме, защото ровят в онлайн банкирането ни
- в. Труд - Николай Михайлов, психиатър и теолог, пред "Труд news": Партиите с история пропадат в електорално безразличие
- в. Телеграф - Икономистът и финансист Румев Гълъбинов: Трябва ни стабилен кабинет, за да влезем в еврозоната

Водещи анализи

- в. 24 часа - На 6-ата доза изборна дрога 3 вида електорат: въздържатели, зависими и в абстиненция
- в. Труд - В съгласие сглобените пак спечелиха
- в. Телеграф - Нане мое да гласува, мое и да не гласува

Всички досегашни броеве на "ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ" от началото на 2023 г. до днес може да намерите на адрес: <https://bica-bg.org/bg/14/medii.htm> В секция МЕДИИ/ЕЖЕДНЕВЕН МЕДИЕН МОНИТОРИНГ на уебсайта ни е запазен и пълен архив.